

O DRUŽBI ELES

Povzetek celovitega poročila za leto 2020

Pomembnejši dogodki

Nagovor direktorja

Trajnostni model skupine ELES

Kontekst trajnostnega delovanja

Pozicija in upravljanje

Vizija, poslanstvo in vrednote

Organiziranost

Bistvenost

Tveganja in priložnosti

Sistem upravljanja tveganj

Poročanje in komuniciranje

Strateške usmeritve

Strateške usmeritve (do leta 2025)

Cilji za leto 2021

POSLOVNO POROČILO

Poslovni model

Analiza okolja in vpliv na poslovanje

Vložki

Nabavna politika

Obvladovanje poslovanja

Upravljanje tveganj

Korporativna varnost v času razglašene pandemije

Obvladovanje ostalih tveganj

Korporativna integriteta

Notranja revizija

Upravljanje priložnosti

SINCRO.GRID

SUMO

NEDO

OSMOSE

INCIT-EV

TDX-ASSIST

AKTIVNI ODJEMALEC

INTERRFACE

FLEXPLAN

FUTUREFLOW

MIGRATE

DEFENDER

ONENET

E8 – PILOTNI PROJEKT

HITRO POLNJENJE NA MULTIMODALNIH VOZLIŠČIH (I)

IZKORIŠČANJE ODPADNE TOPLOTE

TRANSFORMATORJEV (I)

REFERENČNI ODJEMALEC

TOWERHUNTER

GITER

Upravljanje virov / wsredstev

Projekti skupnega interesa (PCI)

POVZETEK CELOVITEGA POROČILA ZA LETO 2020

PROIZVODNI KAPITAL

Dolžina DV

2020: **2.949 km**
2019: 2.923 km

+ 1 %

Število postaj

2020: **59**
2019: 46

+ 28 %

Prezem EE

2020: **12.312 GWh**
2019: 13.021 GWh

- 5 %

Oddaja EE

2020: **14.659 GWh**
2019: 13.697 GWh

+ 7 %

ČLOVEŠKI KAPITAL - zaposleni

Zaposleni

2020: **573**
2019: 567

+ 1 %

Odstotek žensk

2020: **21**
2019: 21

=

Zadovoljstvo

2020: **4,74 točke**
2019: 4,58 točke

+ 3 %

Št. ur izobraževanja

2020: **13**
2019: 9

+ 44 %

Dodana vrednost na zaposlenega

2020: **159,8 tisoč EUR**
2019: 153,2 tisoč EUR

+ 4 %

DRUŽBENI KAPITAL

Izplačilo deleža v dobičku lastniku

2020: **9 milijonov EUR**

=

Donacije in sponzorstva lokalnim skupnostim

- 35 %

Humanitarna dejavnost

2020: **5 %**
2019: 6 %

- 1 %

Izobraževanje in znanost

2020: **14 %**
2019: 29 %

- 15 %

Šport in rekreacija

2020: **73 %**
2019: 60 %

+ 13 %

Kultura

2020: **5 %**
2019: 4 %

+ 1 %

Varovanje okolja

2020: **3 %**
2019: 1 %

MAJ

14. maj

Družba ELES je prejela priznanje za najbolj varno podjetje 2019. Gre za največjo nagrado s področja varnosti v Republiki Sloveniji, ki se podeljuje izbranim institucijam in posameznikom za njihov inovativni prispevek na področju razvoja in uveljavljanja varnosti.

15. maj

Potekala je konstitutivna seja šestčlanskega nadzornega sveta (NS) družbe ELES, na kateri so imenovali novega predsednika in namestnika predsednika NS. Za predsednika je bil imenovan dr. Janez Žlak, njegov namestnik pa je postal mag. Valentin Hajdinjak.

20. maj

Operaterji prenosnih sistemov, med njimi tudi družba ELES, so v okviru projektov MARI in PICASSO dosegli drugi pomembni mejnik pri integraciji izravnalnih trgov in s tem naredili pomemben korak naprej pri zagotavljanju pogojev za vključevanje fleksibilnih virov energije v obratovanje skupnega elektroenergetskega sistema v Evropi. Na skupnem sestanku usmerjevalnih

NAGOVOR DIREKTORJA

MOJ POGLED NA USTVARJANJE VREDNOSTI V 2020

Letno poročilo ELES 2020 je po zasnovi podobno letnemu poročilu za leto 2019, je vsebinsko bogato, analitično in omogoča vsem zainteresiranim deležnikom, da se podrobno seznani s poslovanjem družbe ELES v letu 2020. V tem nagovoru se bom zato poskušal čim bolj izogniti ponovnemu navajanju podatkov in primerjav, ki jih vsebuje.

ELES IN EPIDEMIJA COVID-19

Konec leta 2019, ko je nadzorni svet potrdil plan poslovanja za leto 2020, si nismo predstavljali, s čim se bomo spopadali v letu 2020. Predhodni zapis je seveda namenjen epidemiji COVID-19. Tako smo že sredi februarja 2020 začeli sprejemati vrsto ukrepov, katerih cilj je bil zaščititi zdravje zaposlenih, po drugi strani pa nemoteno izvajati poslanstvo – prenos električne energije. Težka naloga, saj

običajno zadovoljila z razvojem rešitev za lastne potrebe, kot sodobno in učinkovito podjetje pa si prizadevamo, da je naš prispevek k razvoju tržnih produktov prepoznan tudi skozi finančne koristi od trženja.

V družbi ELES je skozi leta razvoja s partnerji, ki ga je večino ma financirala družba ELES, nastala rešitev za ugotavljanje meja obratovanja, ki smo jo poimenovali SUMO. Rešitev je komercialno razvita in v zadnjih letih smo rešitev v partnerstvu z zunanjim podjetjem ponujali na trgu, kar je kot rezultat prineslo prodajo hrvaškemu operaterju prenosnega omrežja.

Zaradi pomanjkljivosti tovrstnega partnerstva želimo v družbi ELES narediti še odločnejše poteze in po vzoru številnih drugih operaterjev znanje na področju SUMO združiti v t. i. spin-off podjetju, katerega izključni cilj bo nadaljnji razvoj in komercializacija produkta. Zato smo ustanovili družbo Operato, energetske rešitve, d.o.o.

POGLED V LETO 2021

Oc

TRAJNOSTNI MODEL SKUPINE ELES

Družba ELES je v prvih mesecih leta 2020 ob pomoči slovenskih in nemških strokovnjakov definirala trajnostno strategijo družbe s pogledom do leta 2050. Cilj je bil zagotoviti trdno podlago za sprejemanje strateških dokumentov, kot so DSP (Dolgoročni plan poslovanja) in iz DSP izvedeni načrti.

Trajnostna strategija je uravnotežila cilje razvoja vseh šestih ključnih kapitalov družbe tako, da bo družba ustrezno usposobljena za odzive na pričakovane spremembe v družbenem, poslovnem in naravnem okolju oziroma da bo pričakovane izzive spremenila v priložnosti.

Podlaga trajnostni strategiji je trajnostni model skupine ELES.

Kontekst trajnostnega delovanja

Na obe temeljni nalogi sistemskih operaterjev, opredeljeni v nadaljevanju, zelo vpliva **prehod v brezogljično družbo** oziroma t. i. energetska tranzicija. Ta vnaša v elektroenergetske sisteme veliko novosti in sprememb. Sodoben elektroenergetski sistem sestavlja bist

Prenosna dejavnost

1

Na prenosno omrežje družbe ELES so priključene elektrarne, ki vanj oddajajo proizvedeno električno energijo.

2

Električna energija se po visokonapetostnem prenosnem omrežju preko razdelilnih transformatorskih postaj prenaša na omrežja nižjih napetosti.

3

Električno energijo iz prenosnega omrežja nato prevzame pet distribucijskih podjetij v okviru SODO, pet večjih porabnikov t. i. neposrednih odjemalcev in štirje večji porabniki (železarne in Talum) s statusom zaprtega distribucijskega sistema.

Vodenje elektroenergetskega sistema

4

ELES kot sistemski operater zagotavlja stabilno in varno obratovanje elektroenergetskega sistema in s tem omogoča varen in nemoten prenos električne energije od proizvodnih virov do porabnikov in izmenjave s tujimi omrežji.

5

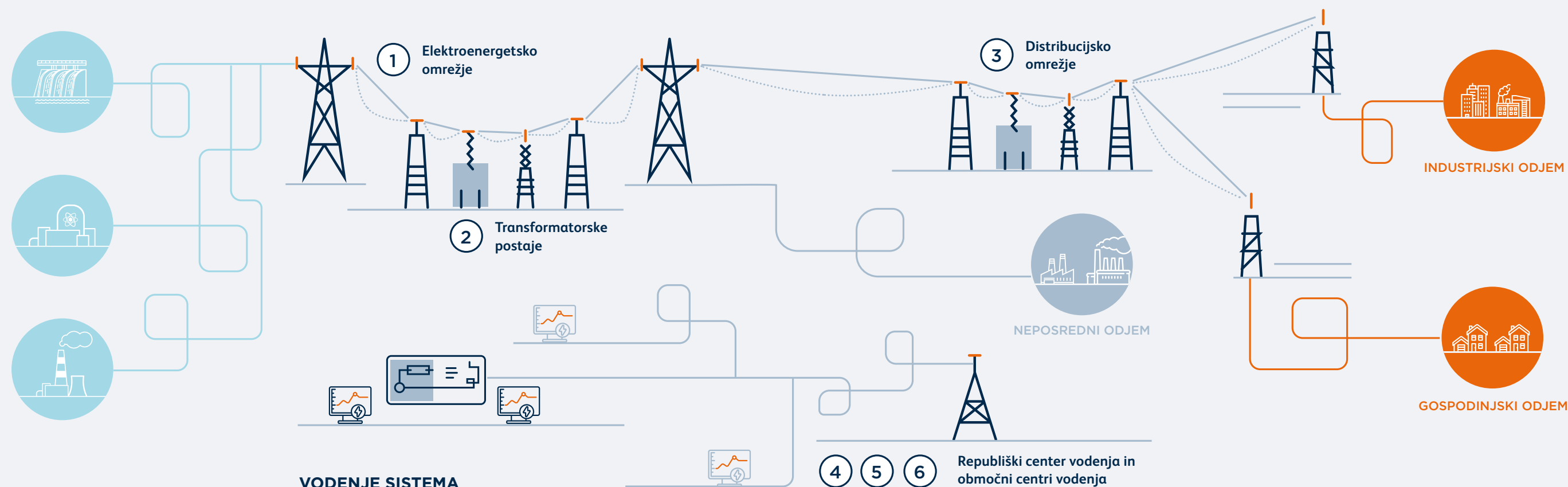
Pričakovani vozniki porabe in proizvodnje električne energije se izdelajo pod zakonitostmi trga z električno energijo. V realnem času ELES izravnava vsa odstopanja med trenutno porabo in proizvodnjo s pomočjo sistemskih storitev ter pokriva izgube v sistemu. Pričakovane bilance moči v elektroenergetskem sistemu ves čas preverja tudi na podlagi lastnih napovedi porabe in proizvodnje razpršenih virov.

6

Operaterji v republiškem centru vodenja (RCV) in treh območnih centrih vodenja (OCV) v Beričevem, Novi Gorici in Mariboru s pomočjo naj-sodobnejših tehnologij in orodij za nadzor in upravljanje elektroenergetskega sistema zagotavljajo stabilno in varno obratovanje slovenskega elektroenergetskega sistema. Delajo 24 ur na dan in vse dni v tednu, zato da je električna energija odjemalcem vedno na voljo.

ELEKTRARNE

PRENOS ELETRIČNE ENERGIJE

VIZIJA, POSLANSTVO IN VREDNOTE

Poslanstvo

Z zanesljivim upravljanjem elektroenergetskega sistema skrbimo za stabilnost, učinkovit razvoj družbe in prehod v brezogljnično Slovenijo in regijo.

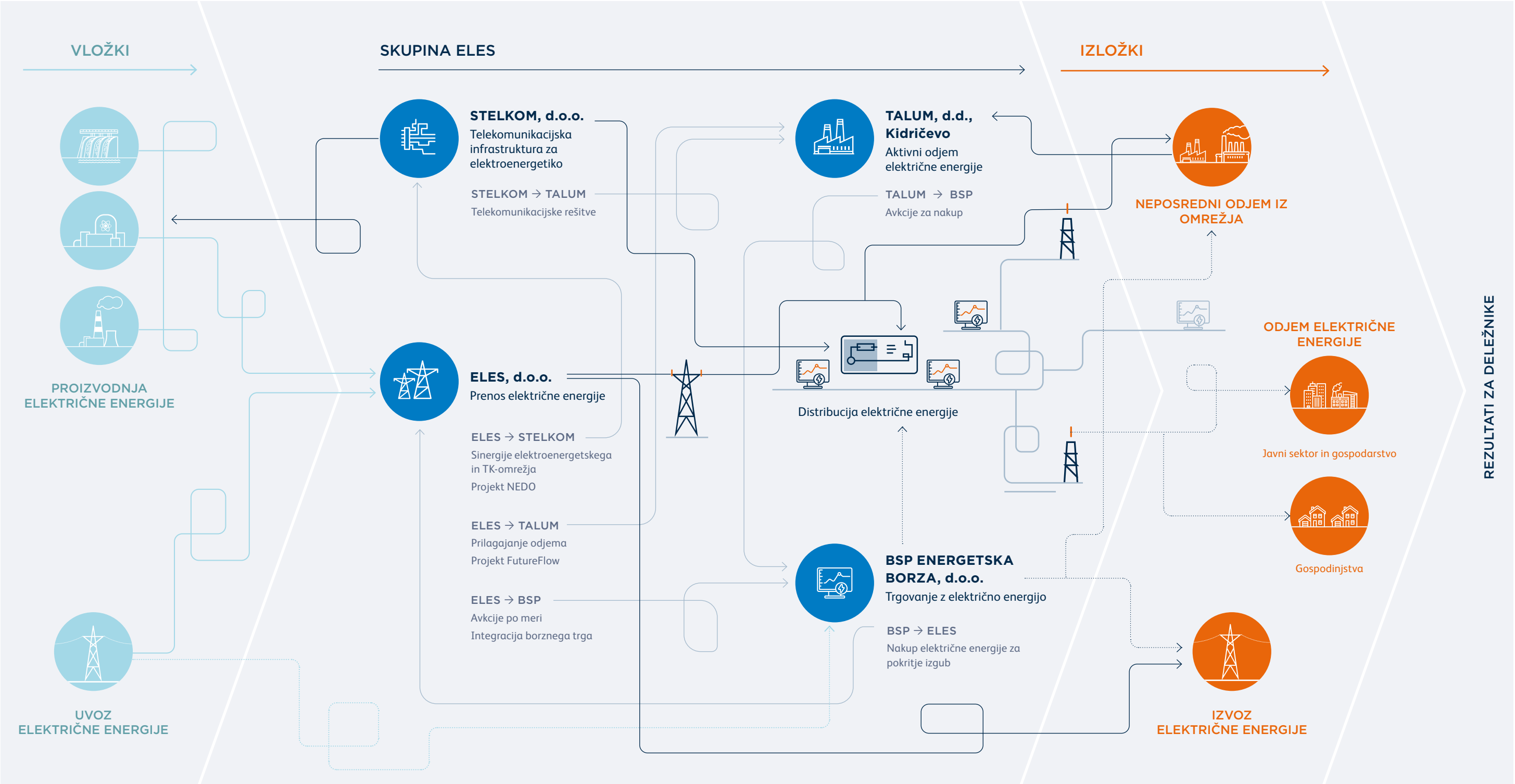
Elesovo poslanstvo je zaradi specifične vloge prenosnega sistema in lastništva države podlaga njegovi viziji. Strateški pomen zanesljivega upravljanja elektroenergetskega sistema je tako pomemben za državo in vse civilnodružbene subjekte, da nadvladuje ožje poslovne interese družbe ELES same, ki so zapisani v viziji. Poslanstvo opredeljuje družbo ELES kot ključni člen stabilnosti, saj brez neprekinjene razpoložljivosti električne energije, ni stabilne družbe. Omogoča tudi razvoj družbe, predvsem pa razvoj v smeri brezogljničnosti tako za energetske sisteme kot za uporabnike.

Vizija

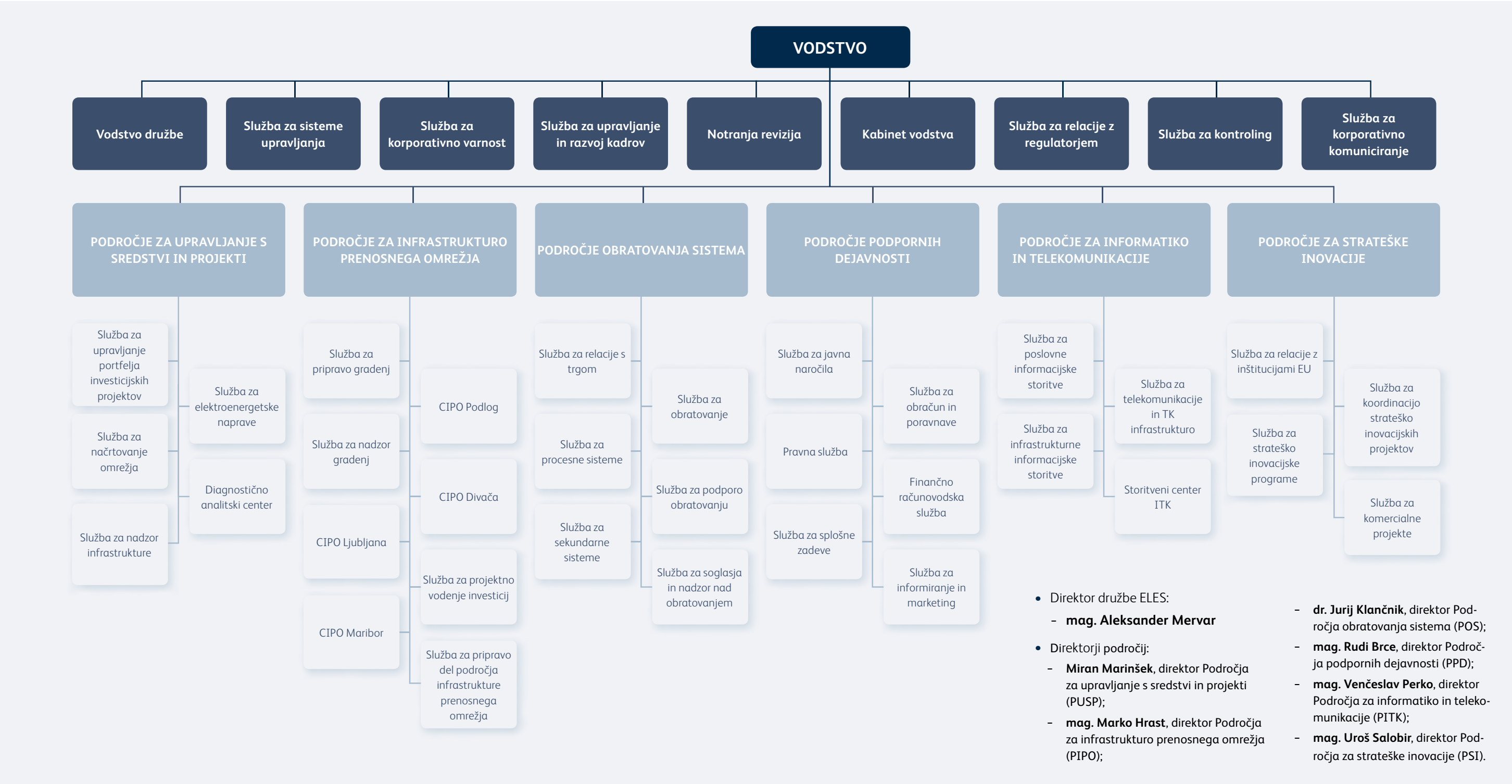
Učinkovito povezani energetski sistemi in uporabniki.

Energetski sistemi in uporabniki so ključni del vizije, vloga družbe

Vrednostna veriga na nivoju Skupine ELES

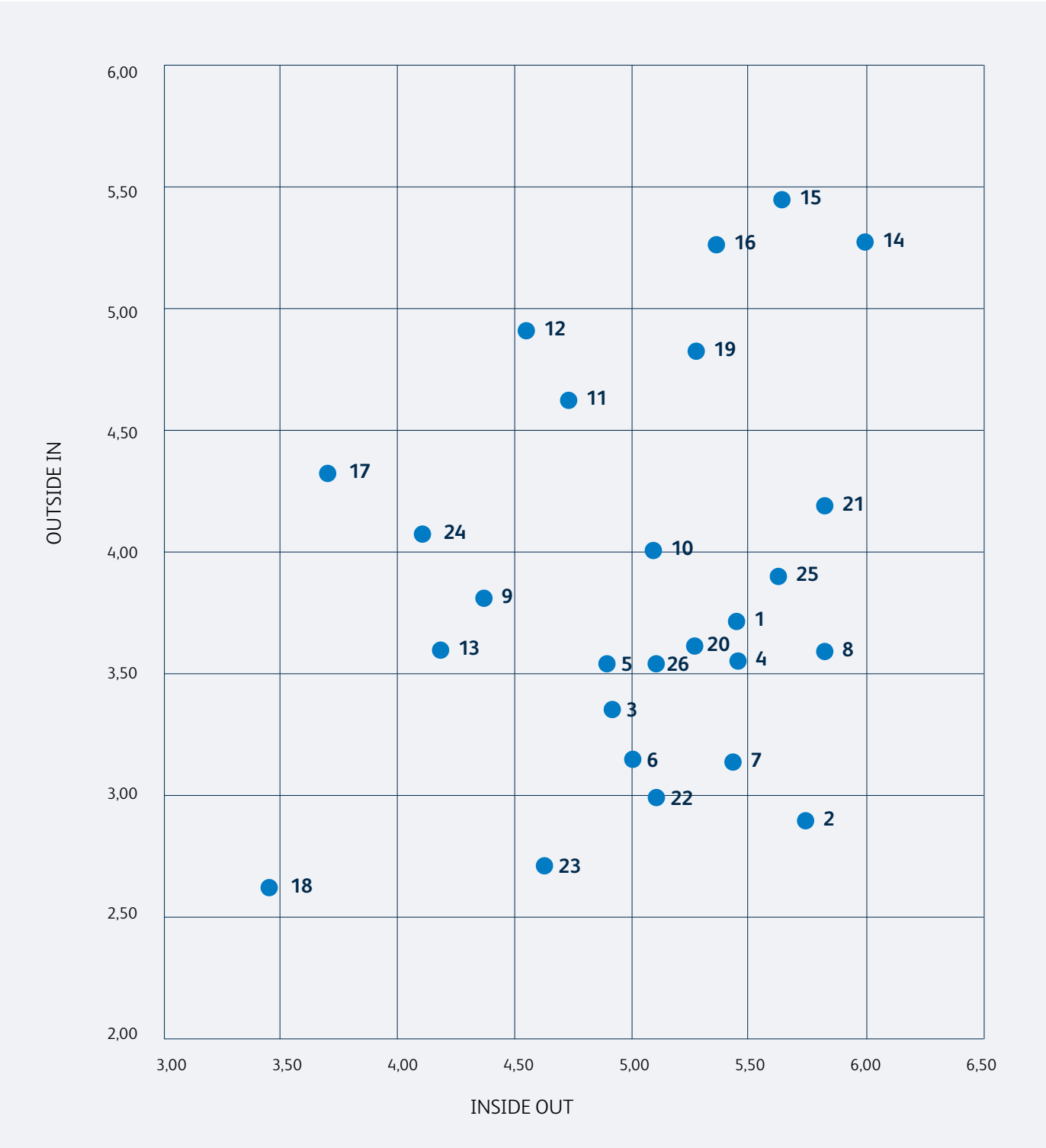
Organizacijska struktura na dan 31. 12. 2020

Bistvenost

Bistvenost je definirana kot preplet pogleda od znotraj in pogleda od zunaj (dvojna bistvenost).

Graf: Prikaz bistvenosti

Tema	Tveganja	Priložnosti
6 Varnost produkta in storitve	- Neustrezno in nepravočasno vzpostavljen proces digitalizacije - Nepravočasno zagotavljanje finančnih, tehničnih in kadrovskih virov za ohranitev visoke stopnje zanesljivosti delovanja	- Večje zaupanje deležnikov - Zmanjševanje tveganj glede bodočih kompenzacijskih izplačil - Večja vrednost znamke - Večja vrednost zaposlovalčeve znamke
7 Protikorupcija	- Tveganja koruptivnega, neintegritetnega, neetičnega oziroma drugega protipravnega ravnanja - Neupoštevanje načrtov integritete	- Ustvarjanja občutka dobre poslovne prakse - Zmanjševanje škod, ki izhajajo iz korupcije - Dvig ugleda - Večja privlačnost za najboljše kadre
8 Upravljanje podatkov	- Zbiranje nerelevantnih podatkov brez razumevanja konteksta - Pretiravanje s kompliciranjem - Nejasna podatkovna polja in povezave, kar lahko vodi v nova varnostna tveganja - Potrebe po novih delavcih	- Relevantni podatki omogočajo hitrejše odzive - Hitra reorientacija v digitalno prihodnost - Podatki kot osnova za optimizacije - Integriran sistem poročanja (kontroling

Tabela: Shematski prikaz procesa obvladovanja tveganj

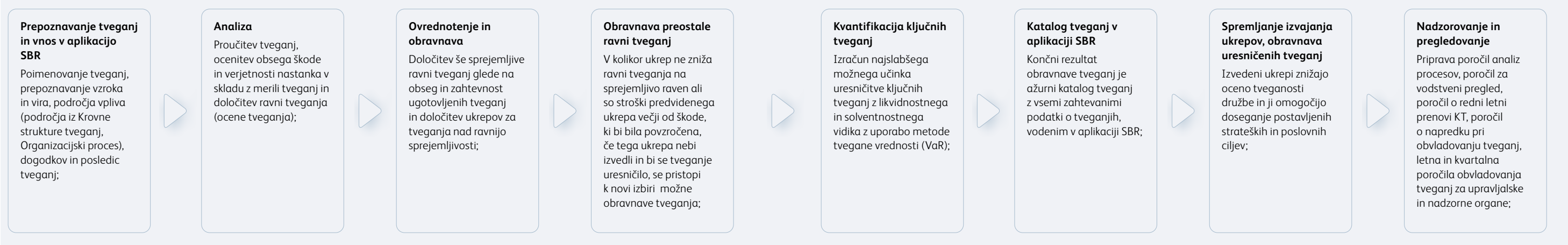

Tabela: Shematski prikaz kategorizacije tveganj po pomembnosti

		POGOSTOST TVEGANJA				
		ZELO REDKO (do 1x na 10 let)	REDKO (do 1x na 5 let)	VČASIH (do 1x na 2 leti)	POGOSTO (do 1x letno)	ZELO POGOSTO (več kot 1x letno)
Ocena		1	2	3	4	5
OBSEG ŠKODE	KATASTROFALNO (>5 mio EUR)	5	10	15	20	25
	VISOKO (1 mio – 5 mio EUR)	4	8	12	16	20
	POVPREČNO (100.000 – 1 mio EUR)	3	6	9	12	15
	NIZKO (10.000 – 100.000 EUR)	2	4	6	8	10
	NEPOMEMBNO (<10.000 EUR)	1	2	3	4	5

Ekstremno visoka stopnja tveganja (nesprejemljiva)
= 17–25

Visoka stopnja tveganja (nesprejemljiva)
= 11–16
in ocena obsega škode 4 ali 5

Srednja stopnja tveganja (dopustna, znosno, prenesljivo, sprejemljivo)
zmerno tveganje = 5–10

Nizka stopnja tveganja (sprejemljiva) = 0–4

Poročanje in komuniciranje

Poročanje in komuniciranje je opredeljeno v okviru poglavij Korporativno komuniciranje in ugled, Načrtovanje in poročanje in O korporativnem poročanju družbe ELES.

Skrbnik trajnostne strategije vsaj enkrat letno poroča o stan

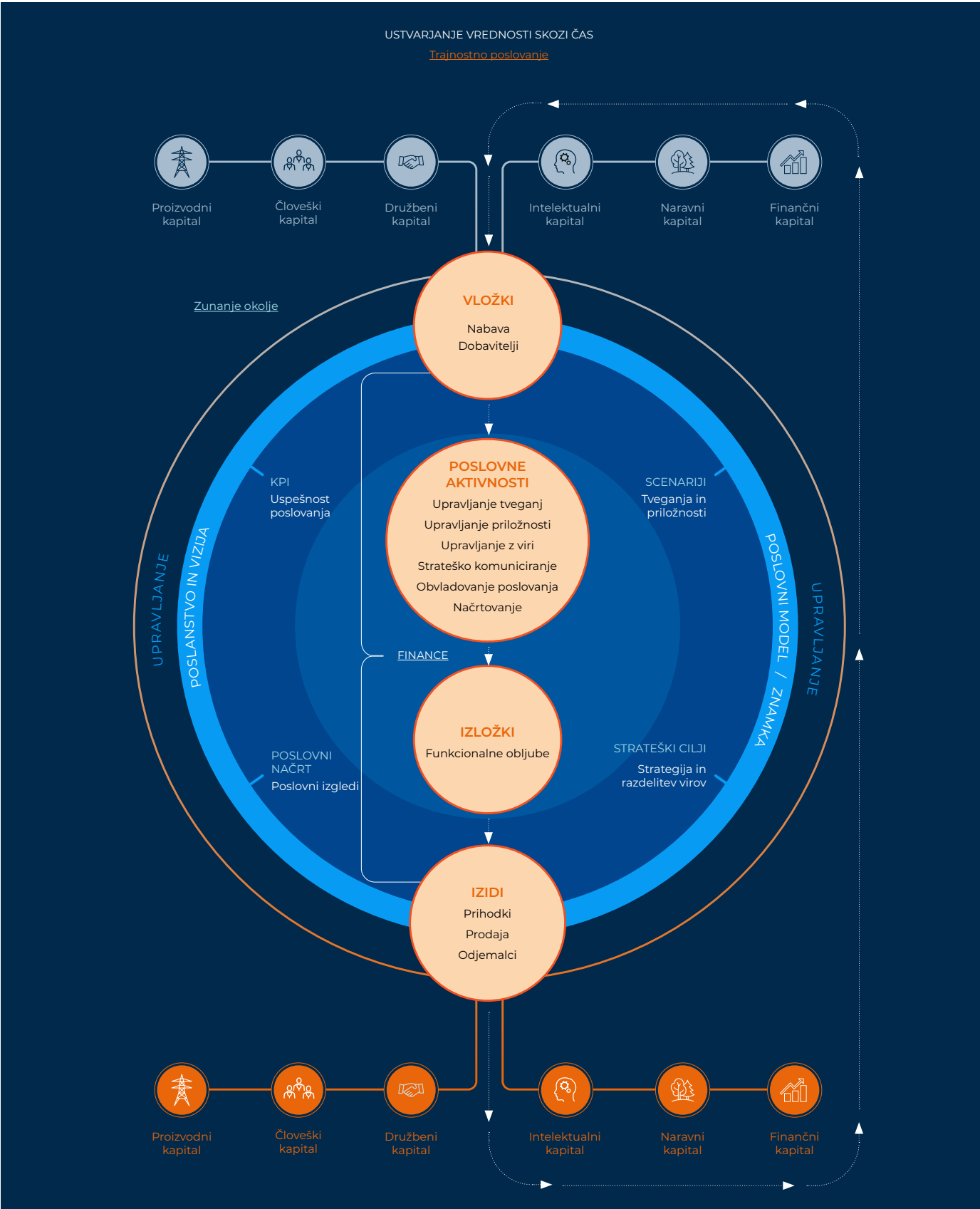
Strateški cilji na področju intelektualnega kapitala

Naziv SC	Kazalniki/merila uspešnosti	Ciljne vrednosti
2/1: Razvoj in vzpostavitev nove horizontalne inovacijske funkcije	1. indeks horizontalnega inoviranja	1. 20 %
2/2: Zagotavljanje odpornosti prenosnega sistema na klimatske spremembe	1. izdelana analiza vplivnih dejavnikov 2. izdelano vrednotenje ukrepov 3. predlagane rešitve so vključene v RNPS	1. 100 % 2. 100 % 3. 100 %
2/3: Zagotavljanje enotnega dostopa do podatkov v družbi in digitalna preobrazba poslovnih in operativnih procesov	1. vzpostavitev platforme za izvajanje storitev poslovnega obveščanja; podatkovno skladišče, platforma za upravljanje z meta podatki, »Big Data« platforma 2. vzpostavitev orodja za razvoj storitev BI-poslovnega obveščanja in njihovo vizualizacijo 3. uporaba BI-storitev v diagnostičnem centru, poslovanju, obratovanju in informacijski varnosti 4. usposobljenost uporabnikov	1. 100 % 2. 100 % 3. 100 % 4. 100 %
2/		

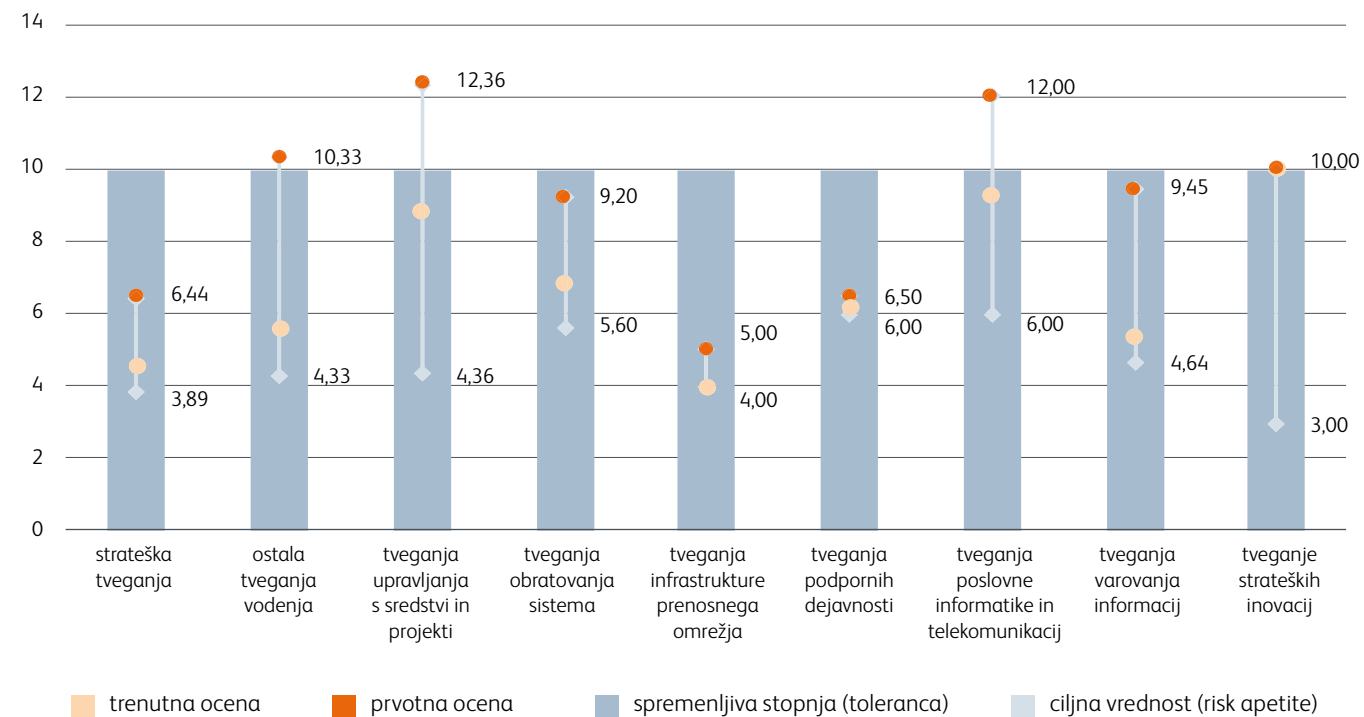
Strateški cilji na področju finančnega kapitala

Naziv SC	Kazalniki/merila uspešnosti	Ciljne vrednosti
5/1: Pridobivanje alternativnih virov financiranja Elesovih dejavnosti v skupni vrednosti vsaj 50 % skupnih stroškov strateškega inoviranja	1. pridobljeni alternativni viri sofinanciranja	1. 50 % od vseh skupnih stroškov strateškega inoviranja
5/2: Prihodki od tarif za uporabo prenosnega omrežja skupaj s preostankom prihodkov od dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti v 100 % pokrivajo regulatorni okvir	1. višina omrežninskega presežka/primanjkljaja glede na vse priznane stroške 2. primerjava posameznih kategorij omrežnine (posameznih vrst priznanih stroškov in spodbud) s preteklimi obdobji 3. primerjava s tujimi TSO	1. realizirani regulatorni okvir ≤ avkcijski prihodki + omrežnina
5/3: Ciljni količnik relativne zadolženosti	1. količnik relativne zadolženosti (neto finančni dolg : EBITDA)	1. ≤ 5
5/4: Višji neregulirani prihodki kot vir za sofinanciranje razvojnih aktivnosti	1. povečanje nereguliranih prihodkov	1. 30 % povečanje glede

Poslovni model

Graf: Profil (trenutna ocena) tveganj v primerjavi z vrednostmi, določenimi v apetitu za prevzemanje tveganj, po področjih v letu 2020

Opis projekta:

V okviru projekta partnerji iščejo sinergije med potrebami po virih fleksibilnosti na način, da se zagotovi več storitev iz enega vira fleksibilnost ali pa vzpostavijo hibridne rešitve, kar bo privedlo do stroškovno učinkovitega elektroenergetskega sistema.

Sistemske operaterji RTE, REE, TERNA in ELES bodo izvedli štiri demonstracije z namenom povečanja potenciala številnih rešitev in virov fleksibilnosti. Demonstracija, ki jo vodi družba ELES, med Slovenijo in Italijo razvija nove mehanizme čezmejnega sodelovanja na področju izravnalnih trgov električne energije. Gre za razvoj nove prakse delovanja prenosnega sistema na eni strani in vzpostavitev novega poslovnega modela, ki bo koristil uporabnikom.

Aktivnosti v 2020:

- > V okviru delovnega sklopa 6 so bila na pod

AKTIVNI ODJEMALEC

Opis projekta:

Glavni cilj projekta je razvoj in demonstracija sistema, ki z uvedbo naprednih storitev prilagajanja, tako odjema malih porabnikov kot proizvodnje malih razpršenih ponudnikov, omogoča demokratično vključitev malih odjemalcev in proizvajalcev na trge z električno energijo in sistemskimi storitvami, hkrati pa napoveduje in povečuje razpoložljive kapacitete sistemskih storitev, ki jih za delovanje elektroenergetskih sistemov (EES) potrebujejo sistemski operaterji.

Aktivnosti v 2020: /

Steber:

- > Oblikovanje novih trgov

Vložki / inputs:

- > Int

FLEXPLAN

Opis projekta:

Cilj projekta je vzpostaviti inovativno metodologijo in orodje za načrtovanje omrežij. Metodologija in orodje bosta upoštevala možnost uvedbe novih elementov za hranjenje električne energije in virov fleksibilnosti v prenosnih in distribucijskih elektroenergetskih omrežjih kot alternativo gradnji novih vodov.

Aktivnosti v 2020: /**Steber:**

- > Infrastruktura in upravljanje sredstev

Vložki / inputs:

- > Intelektualni kapital: znanje, licence, programska oprema, organizacijski kapital
- > Človeški kapital (kompetence, izkušnje in ideje zaposlenih)
- > Družbeni kapital: ugled družbe, obstoječa partnerstva

HITRO POLNJENJE NA MULTIMODALNIH VOZLIŠČIH (I)

Opis projekta:

V družbi se zavedajo, da bo ob množičnem prehodu na e-mobilnost treba poskrbeti tudi za masovno hitro polnjenje tovornih in javnih potniških vozil ter osebnih vozil. Osnovni namen multimodalnih vozlišč je masovno hitro polnjenje tovornih in javnih potniških vozil in masovno hitro polnjenje osebnih vozil v času, ko so lastniki vozil na delu, v mestu ali ko se ustavijo na postanku ob prečkanju države. S tem se zmanjšata prometna obremenitev v mestih in na mestnih vpadnicah, hkrati pa se tuji gostje lažje odločijo za daljši postanek.

Najprimernejše lokacije multimodalnih vozlišč so zato v bližini RTP postaje in državne prometne osi. V družbi so zato zasnovali projekt za vzpostavitev hitrega polnjenja na multimodalnih vozliščih.

Aktivnosti v 2020:

- > Razvoj koncepta multimodalnih vozlišč in predstavitev koncepta na več

REFERENČNI ODJEMALEC

Opis projekta:

Cilj projekta je vzpostaviti celovitejši nadzor nad porabo energentov na lokacijah družbe, namestitve PV elektrarn in hranilnikov za lastno rabo ter celovito upravljanje odjema z možnostjo nudenja vodenega odjema ali drugače vzpostavitev aktivnega odjemalca.

Aktivnosti v 2020: /

Steber:

- > Infrastruktura in upravljanje sredstev, sektorsko povezovanje

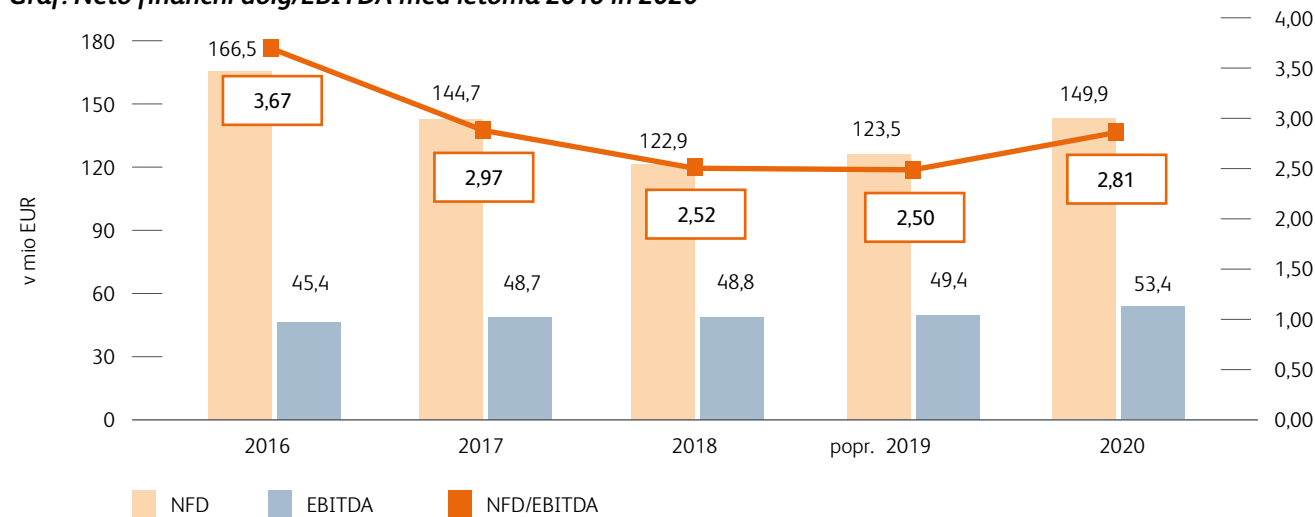
Vložki / inputs:

- > Intelektualni kapital: znanje, licence, programska oprema, organizacijski kapital
- > Človeški kapital (kompetence, izkušnje in ideje zaposlenih)
- > Finančni kapital (financira ELES)
- > Proizvedeni (fizični) kapital: Elesova energetska, IT, idr. infrastruktura
- > Družbeni kapital: ugled družbe, obstoječa partnerstva

Za 0,07 odstotne točke povečan kazalnik **neto finančnega dolga/kapital** glede na popravljeno leto 2019 je predvsem posledica povečevanja neto dolga (za 21 odstotkov)

ob sočasnem manjšem povečevanju kapitala v primerjavi s popravljenim preteklim letom (za 2 odstotka).

Graf: Neto finančni dolg/EBITDA med letoma 2016 in 2020

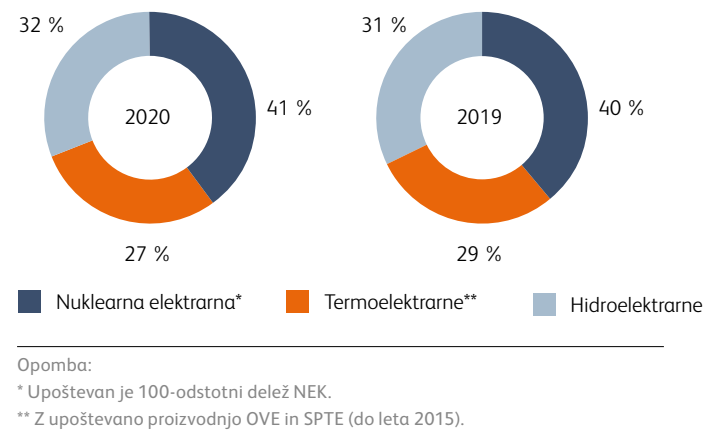

Strateški kazalniki in primerjava s ciljnimi vrednostmi iz DSP 2016–2020

V okviru zastavljenega **strateškega cilja 2 doseganje čistega poslovnega izida, skladno z metodologijo Agencije za energijo** v dokumentu Dolgoročni strateški plan (DSP) poslovanja za obdobje 2016–2020, je družba ELES določila nabor in ciljne vrednosti ključnih sedmih ekonomskih kazalnikov za spremljanje uspešnosti poslovanja v obdobju veljavnosti dokumenta DSP 2016–2020. Iz spodnje tabele je razvidno, da vsi kazalniki dosegajo oziroma presegajo ciljne vrednosti.

Kazalnik/leto	Real. 2019	% doseganja ciljnih vrednosti
Doseganje reguliranega donosa v %	119,10	119
Donos na kapital (ROE) v %	4,75	136
Donos na korigirana sredstva (ROA) v %*	2,48	124
Odhodki na preneseno električno energijo (v EUR/MWh EE)	7,46	130
Zmožnost vračila najetih pos		

Graf: Struktura oddaje električne energije v prenosno omrežje v letih 2020 in 2019

Graf: Oddaja električne energije v prenosno omrežje v letu 2020 po mesecih

